

Yttrande om promemorian *Avskaffad avfallsförbränningskatt och slopad energiskattenedsättning för datorhallar*

Node Pole är en ledande industriell rådgivare med uppdrag att attrahera elintensiva investeringar till Sverige. Vi har erbjudits möjlighet att inkomma med ett remissyttrande om promemorian *Avskaffad avfallsförbränningskatt och slopad energiskattenedsättning för datorhallar* (Fi2022/02588). Här följer vårt yttrande:

Sammanfattning – Node Poles ställningstagande

Node Pole anser inte att promemorian kan ligga till grund för ett beslut om att slopa skattenedsättningen för energiskatt på elektrisk kraft som förbrukas i datorhallar. Tyvärr saknar promemorian en fullständig konsekvensanalys. Den tar exempelvis inte upp hur den ökade beskattningen skulle påverka sysselsättningen och arbetsmarknaden i de orter där företag har valt att förlägga datorhallar.

De nuvarande skattereglerna infördes 2017 som ett instrument för att locka investeringar och verksamheter till Sverige. Att några år senare kraftigt höja skatten vore klart negativt för investeringsklimatet då det skulle visa att den som investerar i Sverige riskerar att spelreglerna plötsligt ändras. Sådan oförutsägbarhet från statens sida äventyrar Sveriges anseende som investeringsland.

Energiskatten på el förbrukas i datorhall är för närvarande 6 kronor per MWh. Skulle skattenedsättningen slopas ökar energiskatten till 360 kronor per MWh (294 kronor per MWh i norra Sverige). En sådan kraftig skattehöjning kommer självklart att påverka skattebasen genom att det blir mindre attraktivt att driva datorhallar i Sverige. Långsiktigt blir skattehöjningen sannolikt en förlust för staten, eftersom det blir färre företag och jobb. Vi ifrågasätter därför om den verkligen kan beskrivas som en intäktskälla för att finansiera avskaffandet av avfallsförbränningskatten.

I promemorian hävdas att skattehöjningen kommer att öka incitamenten för berörda företag att effektivisera sin elanvändning. Detta förbiser att det rör sig om elintensiva verksamheter som redan i dagsläget har kommit långt när det gäller att minimera sin elanvändning.

Vidare berörs inte de positiva klimateffekter som uppstår av att företagen använder svensk fossilfri el. Om de tvingas att flytta sina verksamheter till andra länder kommer de att orsaka betydligt större klimatpåverkan. Klimatet är alltså ett starkt skäl för att behålla samma energiskattenedsättning för datorhallar som för andra industriella verksamheter.

Inkonsekvent politik skapar osäkerhet och äventyrar Sveriges anseende som investeringsland

Sverige har en lång tradition av att ha en lägre skattesats på energi för industriverksamhet. Denna tradition har hjälpt Sverige att bygga välstånd och skapa nya arbetstillfällen i decennier. Tidigare betalade datorhallar samma energiskatt som hushåll. När skattenedsättningen för datorhallar infördes 2017 handlade det om att tillämpa motsvarande skattenedsättning som för annan industriell verksamhet. Syftet var att stärka konkurrenskraften inom datacenterindustrin för att locka investeringar och skapa nya jobb. Dåvarande näringsminister Mikael Damberg beskrev skattenedsättningen som en ”plusaffär för Sverige” ([SVT Nyheter 9/6 2016](#)) och dåvarande finansministern Magdalena Andersson beskrev den som ”ett sätt att

stärka möjligheterna för jobb och tillväxt, inte minst i de norra delarna av Sverige” ([Sveriges Radio 15/3 2017](#)).

Sedan dess har förvisso mycket hänt, men inget som motiverar en återgång till ordningen att datorhallar ska betala högre energiskatt än annan industriell verksamhet. Att efterfrågan på el ökat gör inte datorhallar mindre samhällsnyttiga.

Behovet av datorhallar ökar som en konsekvens av digitaliseringen och det finns starka skäl att förlägga sådan verksamhet till norra Sverige, där det både finns gott om plats och rikligt med grön el som produceras med vattenkraft.

Den politik som förts har lett till att stora multinationella företag nappat och etablerat datorhallar på olika orter runt om i vårt land. Att endast fem år senare ändra de grundläggande spelreglerna för väldigt stora investeringar är dåligt för Sveriges internationella rykte. För att attrahera stora och långsiktiga satsningar är det nödvändigt att erbjuda stabila förutsättningar. Tillit till de villkor som erbjuds är något man som land förvärvar, om tilliten raderas är den svår att bygga upp igen.

Datorhallar skapar jobb och välstånd

I promemorian framställs det som att datorhallar skulle vara en bransch på tillbakagång och att endast ett begränsat antal företag kommer att drabbas av skattehöjningen. I andra sammanhang har det hävdats att branschen skapar få jobb och att det därför är bättre att understödja andra verksamheter. Vi delar inte dessa bilder.

På uppdrag av Tillväxtverket har konsultföretaget Sweco undersökt effekterna av Facebooks etablering i Luleå. Enligt studien, som publicerades 2017, bedöms etableringen ha fått betydande positiva ekonomiska effekter såväl regionalt som nationellt. Den har dessutom på olika sätt bidragit till att stärka den regionala utvecklingskraften, det regionala samarbetet i näringslivsfrågor och den regionala mottagningskapaciteten för etableringar av liknande verksamheter. Under byggnationsfasen skapades totalt 4 700 årsarbetstillfällen för hela perioden 2012–2016, vilket motsvarar drygt 900 sysselsatta i genomsnitt per år. Anläggningens drift sysselsatte 2017 – när studien publicerades – direkt och indirekt nära 400 årsarbetare, varav knappt 250 var bosatta i regionen.

Till detta ska läggas andra positiva effekter som ökad attraktivitet för regionen, stärkt framtidstro, ökad synlighet i nationell och internationell massmedia samt att andra branscher fått upp ögonen för de möjligheter som finns och därför hakat på.

Helhetseffekten av etableringen är med andra ord mycket positiv. Skatter och arbetsgifter på de skapade jobben direkt och indirekt för drift, byggnation och service samt elskatter har mer än väl redan betalats.

Antalet arbetstillfällen som skapats låter kanske inte stort, men det ska ställas i relation till andra verksamheter som också är kapitalintensiva. Den skattenedsättning som enligt promemorian ska tas bort omfattar i princip all industriell tillverkning. En närmare analys skulle säkert visa att datorhallar skapar fler arbetstillfällen och andra samhällsnyttor än andra branscher för vilka skattenedsättningen inte ifrågasätts.

Datorhallar behövs för att klara den gröna omställningen

Huvudargumentet för att ta bort skattenedsättningen är – förutom statens behov av ökade skatteintäkter – att datahallarna ska ges ytterligare incitament till energieffektivisering. ”Runt

om i Sverige pågår just nu en grön industriell revolution, där både näringslivet och det offentliga genomför stora klimatinvesteringar”, står det. ”För att omställningen ska lyckas behövs tillgång till el. Det är därför viktigt att incitamenten som påverkar i vilka branscher som den framtida elanvändningen kommer ske också anpassas till den gröna omställningens behov.”

Utgångspunkten är alltså att elen ska gå till de industriföretag som utgör en del av den gröna omställningen, inte till datorhallar. Tyvärr förbiser promemorian att digitalisering och fler datorhallar är förutsättningar för att den gröna omställningen ska kunna förverkligas.

Bilden att just datorhallar inte skulle ha tillräckliga incitament för energieffektivisering är märklig. Faktum är att de redan i dagsläget har mycket starka ekonomiska drivkrafter att minimera sin elanvändning och minska sin klimatpåverkan. Att skapa undantag för vissa branscher snedvrider skattelagstiftningen.

Datorhallar är samhällskritisk infrastruktur, därför är det viktigt att behålla denna industri i Sverige

Vi befinner oss mitt uppe i vad som brukar beskrivas som den fjärde industriella revolutionen, där ett viktigt inslag är smarta och mer resurseffektiva fabriker. Allt blir uppkopplat och datorhallar är en grundläggande del av det digitala ekosystem som krävs. Promemorian tar sin utgångspunkt i det förändrade säkerhetsläget med kriget i Ukraina och energikris, men den nämner inte att datorhallar är en samhällskritisk infrastruktur som vi har skäl att slå vakt om.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) listar ”verksamheter som tillhandahåller olika former av dataresurser för lagring och bearbetning av information” som samhällskritiska. Mot bakgrund av detta framstår det som ett märkligt synsätt att de datorhallar som industrier och andra verksamheter blir alltmer beroende av kan förläggas i andra länder, eftersom den el som produceras i Sverige ska användas till annat.

Klimatpåverkan för datorhallar är lägre i Sverige än i andra länder

Avslutningsvis finns det skäl att påpeka att det ur ett klimatperspektiv är bättre att datorhallar förläggs i Sverige än att den förläggs i andra länder där elproduktionen genererar betydligt mer fossila utsläpp.

Kombinationen av vattenkraft och kärnkraft har gjort att Sverige är i särklass världsledande när det gäller klimatvänlig elproduktion med endast 9 gram koldioxidutsläpp per kilowattimme producerad el. I tabellen nedan framgår hur det ser ut i våra europeiska grannländer. Som en jämförelse genererar elproduktionen i kärnkraftslandet Frankrike 51 gram koldioxidutsläpp per kilowattimme, medan motsvarande utsläpp i Tyskland är 311 gram och i Polen 710 gram.

Flera globala företag har valt att förlägga sina datorhallar just i Sverige inte enbart för att elpriset varit lågt och vi kunnat erbjuda goda villkor, utan också för att de vill minska sina klimatavtryck. Detta är ett vägval som vi bör välkomna snarare än motarbeta.

Land	Gram Co2 / kWh (2020)
Sverige	9
Frankrike	51
Finland	69
Danmark	109
Spanien	156
Ungern	216
Storbritannien	262*
Portugal	298
Italien	213
Irland	279
Tyskland	311
Nederländerna	328
Tjeckien	437
Polen	710
Estland	775

Källa; International Energy Agency (IEA)

*2019